

Jak se nestát pirátem

Počítačové pirátství není jen doménou organizovaných kriminálních skupin. Do křížku se zákonem se snadno může dostat i běžný uživatel.

Zábavní průmysl nedělá mnoho proto, aby se v internetové éře přiblížil spotřebitelům s novými preferencemi a návyky. Doplácí pak tedy i na to, že stahování hudby a filmů z internetu je u nás zcela legální. Zakázané je neautorizované šíření, ale pouhé stahování pro osobní potřebu bez další distribuce díla trestné není. Ten, kdo film nebo hudbu neautorizovaně vystavil na internetu, zákon sice porušuje, ale staže-

v pořádku, ale sdílení již nikoliv. Na sdílení jsou výměnné sítě sice postaveny, ale právě při sdílení dochází k dalšímu šíření a zákon je porušován.

SOFTWARE ANI NESTAHOVAT

Zcela odlišně hledí legislativa na software včetně her. V jejich případě je nelegální i neautorizované stahování. Zákon je v tomto ohledu přísnější. Stahovat zdarma lze jen programy nebo hry, které ke stažení uvolnil au-

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- o problematice stahování filmů a hudby
- o problematice stahování programů a her
- o problematice záložních kopií
- čeho se vyvarovat
- tipy pro domácí uživatele i firmy

„Stažení filmu či písničky za hranou zákona není, třebaže se zájmové skupiny napojené na zábavní průmysl snaží vytvářet opačný dojem.“

ní takto vystaveného filmu či písničky už za hranou zákona není. Třebaže se zájmové skupiny napojené na zábavní průmysl snaží vytvářet opačný dojem. Hudební nebo filmová díla, která jsou již v tradiční distribuci, tak můžete stahovat dle libosti, avšak jen pro nekomerční, osobní využití. Nesmíte třeba pro někoho stahovat filmy za poplatek nebo pořádat jejich veřejné promítání. V klidu se ale na ně můžete podívat v soukromí svého obýváku. Pozor však na výměnné sítě (P2P), jako je třeba BitTorrent. Stahování je sice

tor – jedná se tak o volně šířitelné dílo (tj. freeware nebo jiný model volné distribuce). V tomto případě rozhoduje o možnostech šíření licence daného programu. Pokud je nějaký program označen jako freeware, znamená to, že jej lze volně zdarma šířit a bezplatně používat. Nesmíte jej však už prodávat nebo pozměňovat.

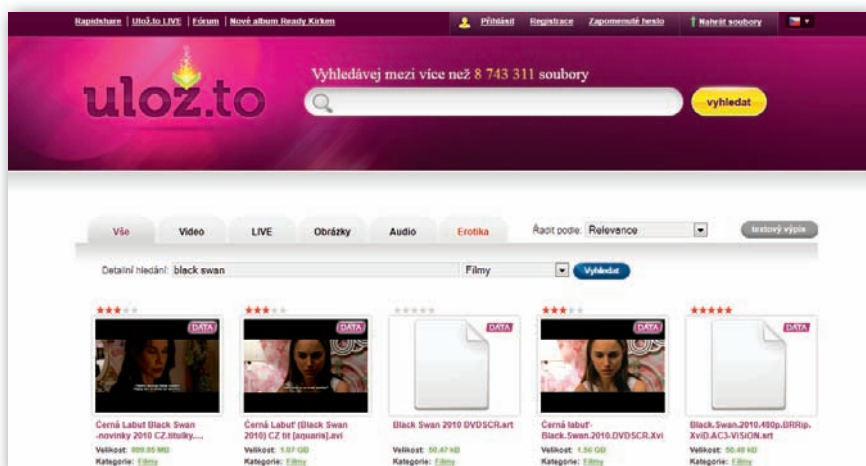
U placených programů a her žádný alternativní způsob jejich pořízení neexistuje, tedy alespoň ne legální. Zejména firmy by si proto měly na svou softwarovou výstavbu dávat pozor

– veškeré používané programy by měly být řádně nakoupeny a neměly by být používány v rozporu s licencí. Kontroly existují a postihy jsou velké. Zaměstnavatelé by si také měli ohlídat své zaměstnance, protože odpovědnost za nelegální kopie programů na pracovišti nese vždy firma. Odpovědnost přímo nejde za zaměstnancem, který si třeba o vlastní vůli a bez vědomí zaměstnavatele stáhl nějakou nelegální kopii z internetu.

PROBLEMATICKÉ ZÁLOHY

Velké zmatky panují ve výkladu zákona, pokud jde o pořizování záložních kopií děl chráněných autorským zákonem. Mezi spotřebiteli se léta šíří mýtus, že mají právo si vytvořit záložní kopii řádně zakoupeného celovečerního filmu nebo instalačního média počítačového programu. O nějakém jednoznačném právním nároku na tento úkon však hovořit nelze. V případě počítačových programů je právo na vytvoření záložní kopie upraveno (nebo může být upraveno) licencí na dané dílo, a tak nelze obecně říci, jestli záložní kopii lze vytvořit, nebo ne.

U filmů a hudby spotřebitelé narážejí na nesmyslně přísný zákon. Jednoznačné právo na vytvoření záložní kopie neexistuje, ale zákon tuto možnost ani přímo nevylučuje. Problém je však v tom, že při vytváření kopie pro osobní potřebu (i v případě řádně zakoupeného nosiče – ať už s hudbou, nebo s filmem) nesmíte překonávat ochrany bránící kopírování. Jenže ty chrání prakticky všechny filmy, takže vytvoření legální kopie je de facto nemožné. To už je právně čistější stáhnout film bez placení z internetu, což je dosti logické.

Platná legislativa není právě logická – záložní kopii řádně zakoupeného nosiče není prakticky možné pořídit, ale klidně si můžete bezplatně stáhnout kopii z internetu.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net